

Uchwała Nr
Rady Powiatu w Końskich
z dnia 2024 roku
w sprawie uchwalenia „Programu rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Koneckim
na lata 2024-2026”

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 107) oraz na podstawie art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.) Rada Powiatu uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się „Program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Koneckim na lata 2024-2026” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej.

Rada Powiatu w Końskich Uchwałą nr XXV/13/2021 z dnia 30 marca 2021 roku uchwaliła „Program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Koneckim na lata 2021-2023”, który realizowany był przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich.

Ponieważ konieczne jest opracowanie i przyjęcie programu rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Koneckim na kolejny okres tj. 2024-2026, podjęcie przedmiotowej uchwały jest zasadne.

PRZEWODNICZĄCY ZARZĄDU

Grzegorz Piec
STAROSTA

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2024-2026

„Dzieci są nadzieją, która rozkwita wciąż na nowo, projektem, który nieustannie się urzeczywistnia, przyszłością, która pozostaje zawsze otwarta”

Jan Paweł II

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2024 - 2026

Spis treści

WSTĘP	2
I. PODSTAWY PRAWNE	3
1.1. Słownik pojęć	4
II. CHARAKTERYSTYKA PIECZY ZASTĘPCZEJ	6
2.1. Rodzinna piecza zastępcza	7
2.2. Formy wsparcia rodzin zastępczych	9
2.3. Instytucjonalna piecza zastępcza	10
2.4. Osoby usamodzielniane	13
III. REALIZACJA CELÓW OKREŚLONYCH W PROGRAMIE ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2020-2023	16
3.1. Promocja i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej	16
3.2. Wsparcie rodzin zastępczych i ich wychowanków	18
3.3. Utworzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej	18
3.4. Podwyższanie poziomu kompetencji kadry systemu pieczy zastępczej	19
IV. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA	21
4.1. Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej	21
4.2. Limity rodzinnych form pieczy zastępczej na lata 2024-2026	24
4.3. Zakładane źródła finansowania Programu	24
4.4. Działania i sposób realizacji Programu	25
4.5. Monitoring programu	25
V. ZAKOŃCZENIE	25

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2024 - 2026

WSTĘP

Rodzina, jako podstawowa komórka życia społecznego jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka. Jest ona wspólnotą naturalną, opartą na miłości i wolnym wyborze dwóch osób pragnących dawać początek życiu i uzupełniać się we wzajemnej miłości. Rodzina to nie tylko i wyłącznie środowisko wychowawcze, to także najbliższe człowiekowi środowisko życia, zaspokajania najbardziej podstawowych jego potrzeb.

Jednak niekiedy dochodzi do niewłaściwego wypełniania funkcji przez naturalną rodzinę i wówczas zachodzi potrzeba ograniczenia jej autonomii i podjęcie interwencji na rzecz najlepiej pojętego interesu dziecka.

Sytuacje kryzysowe w rodzinach mogą wywoływać różne czynniki, np. sieroctwo, ubóstwo, złe warunki mieszkaniowe, brak pracy, alkoholizm i inne uzależnienia, przemoc, ciężkie choroby somatyczne i psychiczne, niezaradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, emigracja za pracą, niedostosowanie społeczne, czy skutki przedwczesnego macierzyństwa. Zastąpienie dziecku wychowania w rodzinie własnej poprzez stworzenie warunków zbliżonych do tych, które istnieją w normalnie funkcjonującej rodzinie i zapewnienie funkcjonowania poza rodziną biologiczną - to idea zastępczych form opieki. Osoby przyjmujące dziecko w charakterze rodziny zastępczej nie zastępują w sensie prawnym jego rodziców naturalnych. Nie powstaje więc prawne pokrewieństwo pomiędzy dzieckiem, a przybranymi rodzicami. Na rodzicach naturalnych spoczywa dalej obowiązek alimentacyjny. Niejednokrotnie rodzice zachowują wobec dziecka niektóre obowiązki i uprawnienia wynikające z władzy rodzicielskiej. Z reguły też rodzice zachowują prawo do utrzymywania osobistych kontaktów z dzieckiem. Mówiąc bardziej obrazowo, dziecko nadal należy do swojej rodziny naturalnej, jest jej członkiem. Jeśli rodzice zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej, i to nawet z powodu trwałej przeszkody w jej wykonywaniu, to nadal istnieje pewna szansa na jej przywrócenie. Umieszczenie w rodzinie zastępczej nie stanowi przeszkody prawnej do przywrócenia władzy rodzicielskiej i to niezależnie od tego, jakie były przyczyny ingerencji sądu.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców biologicznych, dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej, którą organizuje powiat.

PROGRAM ROZWOJU PIELCZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2024 - 2026

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

W celu usprawnienia systemu pieczy zastępczej, przepisy ustawy nałożyły na powiat obowiązek opracowania i realizacji 3-letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, zawierającego między innymi coroczny limit rodzin zastępczych.

W związku z upływem okresu obowiązywania *Programu rozwoju pieczy zastępczej w powiecie koneckim na lata 2021-2023*, zachodzi konieczność przyjęcia nowego dokumentu na kolejny 3 - letni okres programowania. Niniejszy Program jest kontynuacją działań podjętych w dotychczas obowiązującym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie koneckim. Założone w programie cele oraz kierunki działania będą służyć rozwojowi pieczy zastępczej zapewniającej każdemu dziecku całkowicie lub częściowo pozbawionemu opieki rodziców, stabilne i bezpieczne środowisko wychowawcze. Program zawiera również monitoring i ewaluację pozwalające na dokonanie oceny skuteczności celów i planowanych kierunków działań. W programie ustalono limit rodzin zastępczych na lata 2024-2026, który może podlegać zmianie w miarę możliwości finansowych Powiatu oraz potrzeb w tym zakresie.

I. PODSTAWY PRAWNE

Podstawą przygotowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026 wraz z corocznym limitem rodzin zastępczych zawodowych w powiecie koneckim jest art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 177 ze zm.).

Do pozostałych aktów prawnych, w oparciu o które są podejmowane i realizowane działania

w zakresie Programu należą:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r., poz. 483 z późn. zm),
- Konwencja o prawach dziecka (Dz. U z 1991 r., poz. 526),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r.- Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2809),
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 421),

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2024 - 2026

- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 listopada 2023 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 2452).

1.1. Słownik pojęć

- **Ustawa** – Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- **Rodzinna piecza zastępcza (RPZ)** - system pieczy zastępczej, w skład którego wchodzi rodziny zastępcze zawodowe, spokrewnione i niezawodowe oraz rodzinne domy dziecka.
- **Rodziny zastępcze spokrewnione** - mogą je tworzyć wstępni członkowie rodziny dziecka (dziadkowie, pradiadkowie lub rodzeństwo dziecka). Rodzice zastępczy spokrewnieni nie muszą odbywać specjalistycznego szkolenia, nie otrzymują również wynagrodzenia za pełnienie tej funkcji.
- **Rodziny zastępcze niezawodowe** - mogą je tworzyć zstępni członkowie rodziny (np. ciocia, wujek) lub też osoby niespokrewnione. Osoby te muszą przejść szkolenie dla rodzin zastępczych niezawodowych, wymagane jest również źródło dochodu. Rodzice zastępczy niezawodowi również nie otrzymują wynagrodzenia.
- **Rodziny zastępcze zawodowe** - tworzą osoby niespokrewnione z dzieckiem, które odbyły specjalistyczne szkolenie dla rodziców zastępczych zawodowych, posiadają zatrudnienie jako rodzic zastępczy. Wyróżnia się następujące rodzaje rodzin zastępczych zawodowych:
 - *RODZINY ZASTĘPCZE, PEŁNIĄCE FUNKCJĘ POGOTOWIA RODZINNEGO* - mają charakter interwencyjny, a pobyt dzieci w tej rodzinie powinien być krótkotrwały. Pogotowia przyjmują dzieci na podstawie orzeczenia sądu, jak i po doprowadzeniu przez Policję lub Straż Graniczną lub po „interwencyjnym” odebraniu dziecka przez pracownika socjalnego.
 - *RODZINY ZASTĘPCZE SPECJALISTYCZNE* - umieszcza się dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności, dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w ramach postępowania w sprawach nieletnich lub małoletnie matki z dzieckiem.
 - *RODZINNY DOM DZIECKA* - to rodzina, w której może przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci. W przypadku konieczności umieszczenia rodzeństwa, za zgodą prowadzącego Rodzinny Dom Dziecka istnieje możliwość umieszczenia większej liczby dzieci.

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2024 - 2026

- **Instytucjonalna piecza zastępcza** – system pieczy zastępczej sprawowany m.in. w formie placówek opiekuńczo-wychowawczych:
 - TYPU RODZINNEGO – zapewniających opiekę dzieciom w różnym wieku, w tym dorastającym i usamodzielniającym się, umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu;
 - TYPU INTERWENCYJNEGO – zapewniających doraźną opiekę nad dzieckiem powyżej 10 roku życia w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia opieki (pobyt w takiej placówce nie może trwać dłużej niż 3 miesiące, w szczególnych przypadkach może zostać przedłużony do zakończenia trwającego postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienia lub umieszczenia w pieczy zastępczej, w sytuacjach szczególnych do placówek kierowane mogą być dzieci młodsze);
 - TYPU SOCJALIZACYJNEGO – zapewniających całodobową opiekę i wychowanie nad dziećmi powyżej 10 roku życia, których powrót do domu nie jest możliwy (w sytuacjach szczególnych do placówek kierowane mogą być dzieci młodsze);
 - TYPU SPECJALISTYCZNO – TERAPEUTYCZNEGO – zapewniających opiekę nad dziećmi powyżej 10 roku życia o indywidualnych potrzebach w tym: legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności.
- **Osoba usamodzielniana** – osoba, która po osiągnięciu pełnoletności, jednak nie później niż przed ukończeniem 25. roku życia, może opuścić rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka lub placówkę opiekuńczo-wychowawczą.
- **Indywidualny Program Usamodzielnienia (IPU)** – dokument, który opracowywany jest przez wychowanka i opiekuna usamodzielnienia, prezentuje on dalszą życiową drogę osoby usamodzielnianej i jest tworzony co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności.

PROGRAM ROZWOJU PIELCZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2024 - 2026

II. CHARAKTERYSTYKA PIELCZY ZASTĘPCZEJ

Przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyznaczają dwa zasadnicze obszary działania. W pierwszym, główny nacisk skierowany jest na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku. W drugim – na zapewnienie prawidłowo funkcjonującego systemu pieczy zastępczej w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

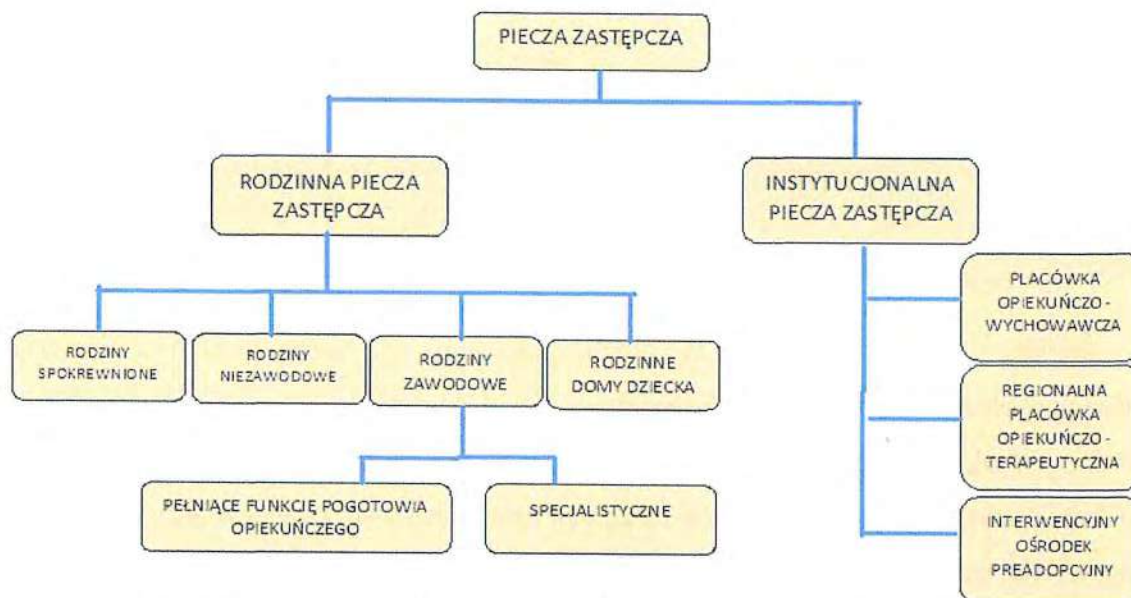
Realizacja poszczególnych zadań określonych w ustawie, została podzielona pomiędzy różne jednostki samorządu terytorialnego. Szczegółowe zadania w tym zakresie prezentuje poniższa grafika.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu, jednak w przypadku pilnej konieczności, dziecko może zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej za zgodą rodziców, na podstawie umowy między rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej lub miejsce prowadzenia rodzinnego domu dziecka. O tym fakcie jest niezwłocznie informowany sąd. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przewiduje także możliwość natychmiastowego przyjęcia dziecka do pieczy zastępczej, w przypadku, gdy dziecko zostało doprowadzone przez funkcjonariuszy Policji lub Straży Granicznej.

Pieczka zastępcza może być sprawowana w różnych formach, które obrazuje poniższy wykres:

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2024 - 2026

Należy podkreślić, że dla dziecka, które jest pozbawione opieki rodzicielskiej w pierwszej kolejności poszukuje się miejsca w rodzinnej pieczy zastępczej, a dopiero po wyczerpaniu takiej możliwości dziecko trafia do pieczy instytucjonalnej.

Zgodnie z założeniami ustawy, piecza zastępcza powinna mieć charakter tymczasowy i wszędzie tam, gdzie jest to możliwe, należy zmierzać do reintegracji dziecka z jego rodziną naturalną. Praktyka pokazuje jednak, że bardzo często pobyt dzieci poza rodziną naturalną ma charakter długoterminowy i trwa aż do osiągnięcia pełnoletności.

2.1. Rodzinna piecza zastępcza

W powiecie koneckim rodziną pieczę zastępczą w zdecydowanej większości sprawują rodziny spokrewnione z dzieckiem. Z punktu widzenia potrzeb emocjonalnych dziecka i jego prawa do wychowywania się w środowisku najbardziej zbliżonym do rodziny naturalnej ta forma pieczy winna być dla dziecka najkorzystniejsza. Należy jednak zaznaczyć, że część tego typu rodzin nie wywiązuje się prawidłowo z zadań na nich spoczywających, a dzieci w nich umieszczone nadal podlegają negatywnym wpływom.

Szczegółowe zestawienie dotyczące liczby rodzin zastępczych na przestrzeni trzech ostatnich lat, przedstawia poniższa tabela.

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2024 - 2026

Tabela nr 1. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu koneckiego w latach 2021-2023 r.

Rok	Typ rodzin zastępczych		
	spokrewnione	niezawodowe	zawodowe
2021	49	23	2
2022	48	22	2
2023	46	26	1

Analiza danych zawartych w tabeli pokazuje, że liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu koneckiego nie ulega znacznemu zmniejszeniu. Należy podkreślić jednak, iż w przypadku rodzin zawodowych, odnotowuje się spadek. Pomimo prowadzenia wielu działań na rzecz promocji rodzicielstwa zastępczego, kandydatów o odpowiedniej motywacji i predyspozycjach jest zbyt mało w stosunku do potrzeb.

Skala trudności, wobec których stoi dana rodzina zastępcza, jest zróżnicowana, ale na ogół mają one wspólny mianownik. Obok komplikacji, jakie towarzyszą prawie każdemu procesowi wychowawczemu, w rodzinie zastępczej często występują czynniki dodatkowo utrudniające jego przebieg, związane z problemami adaptacyjnymi, niedostosowaniem społecznym dziecka, czy też przejawianymi przez nie problemami natury psychologicznej. Rodziny zastępcze spokrewnione częściej niż inne ułatwiają przystosowanie dziecka do środowiska zastępczego. Środowisko to jest dziecku znane, a relacje między dzieckiem, a rodziną oparte są często na głębokiej więzi emocjonalnej.

Jednocześnie znajomość środowiska, do którego trafia dziecko pozwala na jego identyfikację budowaną w oparciu o przynależność do rodziny. Niezależnie od zalet, spokrewnione rodziny zastępcze, które stanowią w większości dziadkowie, rzadziej rodzeństwo, stają się wyjątkowym i dość nietypowym środowiskiem wychowania dziecka. Wynika to dość z dużej różnicy wieku pomiędzy opiekunami zastępczymi a podopiecznymi. Zdarza się, że rodziny zastępcze spokrewnione pozostają w nienajlepszej sytuacji materialnej, która może utrudniać realizację niektórych zadań opiekuńczo – wychowawczych.

Należy także podkreślić, że dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej spokrewnionej nadal może być narażone na transmisję negatywnych wzorców ze strony rodzica naturalnego, zamieszkującego wspólnie z dzieckiem i rodzicem zastępczym.

Inną grupę rodzin zastępczych stanowią rodziny niezawodowe, określane we wcześniejszych aktach prawnych jako niespokrewnione z dzieckiem. Są to osoby nie będące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. Należy podkreślić, że ta grupa rodzin świadomie

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2024 - 2026

podejmuje się opieki nad dzieckiem. Rodziny niezawodowe mają zazwyczaj lepszą sytuację materialną i mieszkaniową. Są to osoby lepiej wykształcone od rodzin spokrewnionych.

Ostatnią grupę stanowią rodziny zawodowe, w tym zawodowe specjalistyczne oraz pełniące funkcję pogotowia rodzinnego. Rodziny zastępcze zawodowe otrzymują wynagrodzenie za swoją pracę.

Należy podkreślić, że rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe dysponują częściej znacznie większą wiedzą i kapitałem społecznym, które mają istotne znaczenie w radzeniu sobie z ewentualnymi problemami. Ponadto są to osoby, które znacznie częściej podnoszą swoje kompetencje opiekuńczo – wychowawcze poprzez doksztalcanie się, a także udział w szkoleniach.

2.2. Formy wsparcia rodzin zastępczych

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka na każde dziecko przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania, ponadto może się starać o świadczenia, które wynikają z pojawiających się potrzeb takich jak:

1. Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka.
2. Świadczenie na pokrycie:
 - niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo:
 - kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – jednorazowo lub okresowo.
3. Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez rodzinę zastępczą zawodową lub niezawodową na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, opał, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanym z kosztami eksploatacji. Środki finansowe starosta jest obowiązany przyznać rodzinie zastępczej zawodowej, w której umieszczono powyżej 3 dzieci, po pozytywnym zaopiniowaniu przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2024 - 2026

W tabeli nr 2 przedstawione zostało zestawienie wydatków związanych z funkcjonowaniem rodzin zastępczych w latach 2021 – 2023.

Tabela nr 2. Wydatki na rodziny zastępcze w latach 2021-2023.

Lp.	Rodzaj rodzin zastępczych	Wydatki 2021r. (w zł.)	Wydatki 2022r. (w zł.)	Wydatki 2023 (w zł.)	RAZEM
1.	rodziny zastępcze spokrewnione	577.666,40	589.107,73	616.393,64	1 783 167,77
2.	rodziny zastępcze niezawodowe	375.754,85	376.146,12	392.504,92	1 144 405,89
3.	Rodziny zastępcze zawodowe, w tym: - pełniące funkcję pogotowia rodzinnego - pomocowe	79.062,00	69.600,00	3.567,00	1 296 634,89
SUMA		1 032 483,25	1 034 853,85	1 012 465,56	

Według danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że z roku na rok odnotowuje się nieznaczny spadek wydatków na rodziny zastępcze, co jest spowodowane malejącą liczbą rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu koneckiego.

2.3. Instytucjonalna piecza zastępcza

Umieszczenie dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej następuje w sytuacji, gdy brak jest możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej lub z innych ważnych powodów jest zasadne. Zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy, w placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistycznego – terapeutycznego umieszczane są dzieci powyżej 10 roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Możliwe jest umieszczenie dziecka poniżej 10 roku życia w ww. placówkach w wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa. Placówki zobowiązane

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2024 - 2026

są do zapewnienia dziecku całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokojenia niezbędnych potrzeb, w szczególności emocjonalnych, rozwojowych, bytowych, społecznych i religijnych.

Na terenie powiatu koneckiego funkcjonują trzy placówki, w tym dwie typu rodzinnego, tj: Wielofunkcyjna Placówka Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie, Placówka Rodzinna w Brodach oraz Placówka Rodzinna w Kawęczynie.

- **Wielofunkcyjna Placówka Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie** została powołana dnia 28.06.2006 r. Uchwałą Rady Powiatu w Końskich. Jest to placówka opiekuńczo-wychowawcza, realizująca zadania w zakresie zapewniania opieki dzieciom pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej, zapewniająca dziecku całodobową, ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie. Wielofunkcyjna Placówka Pomocy Dziecku i Rodzinie dysponuje 11 miejscami socjalizacyjnymi i 3 interwencyjnymi.
- **Placówka Rodzinna w Brodach** powstała 10.09.2003 r. Jest to placówka zapewniająca całodobową opiekę i wychowanie dzieciom całkowicie i częściowo pozbawionym opieki rodziców. Prowadzona jest przez małżeństwo Agnieszke i Andrzeja Długosz, którzy ukończyli w Ośrodku Adopcyjno-Opiekuńczym w Kielcach szkolenie PRIDE: Rodzinna Opieka Zastępcza/Adopcja uprawniające do pełnienia funkcji: Rodzinnego Domu Dziecka. Placówka posiada 8 miejsc.
- **Placówka Rodzinna w Kawęczynie funkcjonuje od 01.12.2004 r.** Jest to placówka zapewniająca całodobową opiekę i wychowanie dzieciom całkowicie i częściowo pozbawionym opieki rodziców. Prowadzona była do dnia 31.01.2022 roku przez małżeństwo Elżbietę i Janusza Borkowskich. Obecnie dyrektorem Placówki jest Pani Małgorzata Jas, która ukończyła szkolenie PRIDE w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich uprawniające do pełnienia funkcji: Rodzinnego Domu Dziecka. Placówka posiada 8 miejsc.

Do instytucjonalnej pieczy zastępczej coraz częściej kierowane są dzieci wymagające dodatkowego wsparcia. Uzależnienia rodziców, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych prowadzą do nierealizowania przez dzieci obowiązku szkolnego, a także nawiązywania kontaktów ze zdemoralizowanym środowiskiem, sięganie po używki, co w konsekwencji wymaga zastosowania specjalistycznych oddziaływań. Ponadto wiele dzieci trafiających do systemu ma zdiagnozowane zaburzenia zachowania, nastroju, stany depresyjne, lękowe, samookaleczenia, myśli samobójcze.

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2024 - 2026

Tabela nr 3. Przyczyny umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych.

Lp.	Wyszczególnienie powodów	2021		2022		2023	
		I półrocze	II półrocze	I półrocze	II półrocze	I półrocze	II półrocze
1.	Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
2.	Półsieroctwo	0	0	0	0	0	0
3.	Uzależnienia rodziców	27	26	24	29	22	24
4.	Przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0
5.	Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	0	0	1	1	1	2
6.	Niepelnosprawność co najmniej jednego z rodziców	1	1	0	1	0	0
7.	Długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców	0	0	0	0	0	0
8.	Nieodpowiednie warunki mieszkaniowe	0	0	0	0	0	0
9.	Pobyty za granicą co najmniej jednego z rodziców (np. praca zarobkowa)	0	0	0	0	0	0
10.	Inne (m.in. pobyt w zakładach karnych lub aresztach śledczych, niepełnoletność, dobrowolne zrzeczenie się władzy rodzicielskiej, porzucenie dziecka, małeletnie matki)	3	1	4	2	7	7
11.	Dzieci cudzoziemców	0	0	0	0	0	0
	Ogółem	31	28	30	33	30	33

Warto zaznaczyć, że przyczyny umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, podobnie jak w pieczy rodzinnej, mogą być trudne do jednoznacznego określenia, dlatego w tym przypadku wzięto pod uwagę wiodące przyczyny umieszczenia dziecka. Z analizy danych zastanych wynika, że główną przyczyną umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie powiatu koneckiego jest uzależnienie jednego lub obojga rodziców.

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2024 - 2026

Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba dzieci, które zostały umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Kolejnym istotnym czynnikiem charakteryzującym placówki opiekuńczo – wychowawcze jest wiek dzieci w nich umieszczanych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami do instytucjonalnej pieczy zastępczej nie mogą być kierowane dzieci poniżej 10 roku życia. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące wieku dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, funkcjonujących na terenie powiatu koneckiego.

Tabela nr 4. Wiek dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu koneckiego w latach 2021-2023.

Lp.	Wiek dzieci	Stan na dzień 30.06.2021r.	Stan na dzień 31.12.2021r.	Stan na dzień 30.06.2022r.	Stan na dzień 31.12.2022r.	Stan na dzień 30.06.2023r.	Stan na dzień 31.12.2023r.
1.	4-6	2	2	2	2	2	1
2.	7-13	14	11	8	11	9	11
3.	14-17	9	9	13	13	13	17
4.	18-24	6	6	6	7	6	4
Ogółem		31	28	29	33	30	33

Na podstawie danych przedstawionych w tabeli można stwierdzić, iż największą grupę dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie powiatu koneckiego stanowią dzieci w przedziale wiekowym od 7 do 13 roku życia oraz od 14 do 17 roku życia. Nieliczną zaś, dzieci w wieku 4-6 lat (są to dzieci przebywające w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego).

2.4. Osoby usamodzielniane

Przygotowanie do samodzielności życiowej jest jednym z kluczowych elementów procesu wychowania każdego człowieka. Bez wątpienia proces ten jest niezwykle złożony, potrzebny i ważny. Kształtowanie w młodych ludziach podstawowych cech umożliwiających samodzielne bytowanie, jest zabiegiem trudniejszym, gdy dokonuje się on w środowisku zastępczym, bez wsparcia rodziców naturalnych. Taką drogę do osiągnięcia samodzielności życiowej przechodzą wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych. Proces usamodzielniania osób przebywających w pieczy zastępczej rozpoczyna się co najmniej rok przed ukończeniem przez nią pełnoletności. Osoba usamodzielniania podejmuje wówczas decyzje o wyborze opiekuna usamodzielniania. Co najmniej na miesiąc przed pełnoletnością, w obecności opiekuna usamodzielniania i pracownika PCPR sporządza się Indywidualny Program Usamodzielniania, który pozwala zaplanować dalszą drogę życiową osoby usamodzielnianej w obszarach: uzyskania

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2024 - 2026

wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, poprawy warunków mieszkaniowych i aktywizacji zawodowej.

W ramach wspierania osób przebywających w pieczy zastępczej w dążeniu do samodzielności poprzez realizację celów programu usamodzielnienia, podejmowane są działania wspierające, monitorujące i motywujące.

Forma opieki	Długość pobytu	Kwota
Rodzina zastępcza spokrewniona	co najmniej 3 lata	4486
Rodzina zastępcza niezawodowa	powyżej 3 lat	8968
Rodzina zastępcza zawodowa	od 2 do 3 lat	4486
Placówka opiekuńczo-wychowawcza	poniżej 2 lat, nie krócej niż po roku	2244
Regionalna placówka opiekuńczo-wychowawcza		

Oferowana pomoc nierzadko nie jest jedynym źródłem dochodu wychowanka wkraczającego w dorosłe życie. Często, dzięki umiejętnościom zdobytym podczas kursów oferowanych przez PCPR w Końskich w ramach unijnych projektów, usamodzielniani wychowankowie mają możliwość pozyskiwania dodatkowych przychodów. Umiejętności te, w połączeniu ze zdobytym doświadczeniem i potencjałem, służą im także w tworzeniu planów na dorosłe życie.

Tabela nr 5. **Liczba osób usamodzielnianych w latach 2021-2023.**

Lp.	Miejsce pobytu osób przed usamodzielnieniem	Liczba osób usamodzielnianych objętych pomocą w roku 2021	Liczba osób usamodzielnianych objętych pomocą w roku 2022	Liczba osób usamodzielnianych objętych pomocą w roku 2023
1.	Rodziny zastępcze	34	34	34
2.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	16	18	14
3.	Młodzieżowe ośrodki wychowawcze	0	0	0
4.	Zakłady poprawcze	0	0	0

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2024 - 2026

OGÓŁEM	50	52	48
--------	----	----	----

Dane zawarte w tabeli nr 5 wskazują, iż w przeciągu trzech ostatnich lat zmalała liczba osób usamodzielnianych, korzystających z pomocy PCPR w Końskich. Głównym powodem powyższego stanu jest tendencja spadkowa w zakresie liczby funkcjonujących rodzin zastępczych.

Analiza dotycząca sytuacji osób usamodzielnianych pozwala na wskazanie dwóch najważniejszych obszarów, w których osoby te wymagają wsparcia: jest to pomoc w uzyskaniu wykształcenia i kwalifikacji pozwalających na podjęcie pracy zarobkowej oraz pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Kolejną istotną informacją charakteryzującą analizowaną grupę, jest liczba świadczeń finansowych przyznawanych osobom usamodzielnianym, na które składają się: pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie oraz pomoc na zagospodarowanie.

Tabela nr 6. Rodzaj pomocy pieniężnej wypłacanej usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej w latach 2021-2023.

Lp.	Rodzaj świadczeń	rok	Łączna liczba świadczeń
1.	Kontynuowanie nauki Wychowankowie RZ	2021	141.487,74
		2022	112.526,32
		2023	155.410,92
2.	Kontynuowanie nauki Wychowankowie POW	2021	70.417,68
		2022	57.260,61
		2023	74.205,45
3.	Kontynuowanie nauki Wychowankowie MOW, ZP, SCH	2021	0
		2022	0
		2023	0
4.	Na usamodzielnienie Wychowankowie rodzin zastępczych	2021	25.588,00
		2022	13.721,00
		2023	20.188,00
5.	Na usamodzielnienie Wychowankowie POW	2021	29.313,00
		2022	24.716,00
		2023	4.486,00
6.	Na usamodzielnienie Wychowankowie MOW, ZP, SCH	2021	0
		2022	0
		2023	0
7.	Na zagospodarowanie Wychowankowie rodzin zastępczych	2021	8.239,00
		2022	10.692,00
		2023	14.015,00

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2024 - 2026

8.	Na zagospodarowanie Wychowankowie POW	2021	3.390,00
		2022	1.782,00
		2023	4.077,00
9.	Na zagospodarowanie wychowankowie MOW, ZP, SCH	2021	0
		2022	0
		2023	0

Zgodnie z powyższymi danymi największa kwota została przeznaczona na pomoc na kontynuowanie nauki dla osób usamodzielnianych, opuszczających zarówno rodziną, jak i instytucjonalną pieczę zastępczą.

Reasumując, wsparcie procesu usamodzielnienia wychowanków stanowi integralną część opieki nad dzieckiem i rodziną. Powiat realizuje założenia ustawy w tym zakresie, uwzględniając indywidualne czynniki mające wpływ na specyfikę sytuacji wychowanków.

III. REALIZACJA CELÓW OKREŚLONYCH W PROGRAMIE ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2020-2023

W Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2020-2023 celem głównym był rozwój i wspieranie rodzinnych form pieczy zastępczej oraz podejmowanie działań zmierzających do utworzenia placówki opiekuńczo – wychowawczej. Założono, że osiągnięcie powyższego celu było możliwe poprzez wdrożenie celów szczegółowych, tj. promocja i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej, wsparcie rodzin zastępczych i ich wychowanków; utworzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej oraz podwyższenie poziomu kompetencji kadry systemu pieczy zastępczej.

3.1. Promocja i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w okresie od 2021 do 2023 roku prowadził stały nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzących rodzinne domy dziecka. Osoby zainteresowane pełnieniem funkcji rodziny zastępczej lub prowadzeniem rodzinnego domu dziecka mogą uzyskać szczegółowe informacje dotyczące procesu kwalifikacyjnego od pracowników Zespołu Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Osoby spokrewnione, zainteresowane objęciem dzieci pieczą zastępczą w formie spokrewnionej rodziny zastępczej, są objęte pomocą prawną obejmującą: informację o prawach i obowiązkach rodziny zastępczej oraz pomocą w przygotowywaniu odpowiednich pism do sądu rodzinnego wraz z kompletowaniem niezbędnej dokumentacji. Promocja idei

PROGRAM ROZWOJU PIELCZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2024 - 2026

rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu koneckiego prowadzona jest przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej cały rok.

W roku 2021 w ramach projektu partnerskiego „Zielone światło”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej przeprowadzili w dniach: 12 sierpnia 2021 r., 14 października 2021 r. oraz 18 października 2021 r. w gminach: Stąporków, Radoszyce i Słupia, doradztwo w zakresie tworzenia rodzinnych form pieczy zastępczej. Osoby zainteresowane pełnieniem funkcji rodziny zastępczej, podczas dyżurów pracowników PCPR w ośrodkach pomocy społecznej na terenie ww. gmin, uzyskały niezbędne informacje oraz ulotki poświęcone tematyce związanej z pieczą zastępczą.

W miesiącu czerwcu 2022 roku PCPR w Końskich wystosowało pismo do wszystkich Parafii Rzymskokatolickich z terenu powiatu z prośbą o pomoc w rozpowszechnianiu informacji o poszukiwaniu kandydatów na niezawodowe i zawodowe rodziny zastępcze.

W roku 2022, w ramach projektu umowy o powierzenie Powiatowi Koneckiemu/PCPR w Końskich grantu w ramach projektu pn. „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych”, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich promując ideę rodzicielstwa zastępczego podjęło współpracę m.in. ze Starostwem Powiatowym w Końskich, urzędami gmin, ośrodkami pomocy społecznej, instytucjami kultury, opieki zdrowotnej oraz innymi funkcjonującymi na terenie powiatu koneckiego. Ww. instytucjom zostały przekazane zakupione w ramach grantu ulotki, plakaty i banery promujące ideę rodzicielstwa zastępczego, które zostały rozwieszone w różnych punktach poszczególnych gmin. Miasto i Gmina Końskie dodatkowo umieściła plakaty promujące ideę rodzicielstwa zastępczego w wiatach przystankowych, w podświetlanych witrynach. Ponadto na 4 samochodach służbowych placówek pomocy społecznej z terenu powiatu koneckiego umieszczono plakaty typu magnesy reklamowe.

W dniu 7 grudnia 2022 r., w ramach ww. grantu, w sali bankietowej „Astoria” w Końskich odbyło się spotkanie rodzinne o charakterze integracyjnym, promujące ideę rodzicielstwa zastępczego. Podczas spotkania, pracownicy PCPR w Końskich rozdawali wszystkim przybyłym gościom ulotki promujące ideę rodzicielstwa zastępczego. Ponadto w miesiącu grudniu 2022 roku w ramach ww. projektu przez okres 1 miesiąca transmitowany był w lokalnej telewizji Internetowej spot audiowizualny mający na celu pozyskanie kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze oraz zawodowe rodziny zastępcze, a w lokalnej prasie artykuł promujący pieczę zastępczą. W roku 2023 w miesiącu kwietniu w ramach grantu przez okres 1 miesiąca transmitowany był w lokalnej telewizji Internetowej spot audiowizualny promujący rodzicielstwo zastępcze, a w miesiącu maju 2023 w lokalnej prasie zamieszczony

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2024 - 2026

został artykuł prasowy o ww. tematyce.

Ponadto w każdym roku kalendarzowym promocja pieczy zastępczej odbywa się poprzez dystrybucję plakatów, ulotek, udzielanie informacji przez kadrę PCPR podczas lokalnych imprez, festynów na terenie powiatu.

3.2. Wsparcie rodzin zastępczych i ich wychowanków

Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu koneckiego w latach 2021-2023 objęte były wsparciem 5 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Poza tym rodziny zastępcze oraz wychowankowie korzystali z bezpłatnego poradnictwa prawnego, psychologicznego oraz pedagogicznego.

W roku 2021 rodziny zastępcze brały udział w następujących szkoleniach:

- szkolenie „Akademia rodzica zastępczego” prowadzone przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, w którym wzięło udział 8 rodziców zastępczych,
- szkolenie „Szkoła dla rodziców” wzmacniające i podnoszące kompetencje opiekuńczo – wychowawcze, w którym wzięło udział 5 rodziców.

Ponadto 8 rodziców zastępczych oraz 2 dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego wzięło udział w dwudniowym wyjeździe do Warszawy, połączonym z 8-godzinny treningiem radzenia sobie ze stresem. W roku 2022 – 8 rodziców zastępczych uczestniczyło w szkoleniu pn. „Jak rozmawiać z dziećmi o sytuacjach trudnych”. W roku 2023 w ramach grantu PCPR w Końskich zorganizował trzy jednodniowe szkolenia wzmacniające kompetencje opiekuńczo – wychowawcze dla rodziców zastępczych. W pierwszym spotkaniu wzięło udział 20 rodziców zastępczych, w drugim spotkaniu: 15 rodziców zastępczych, w trzecim spotkaniu: 14 rodziców zastępczych.

3.3. Utworzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej

Powiat Konecki/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich podejmował działania zmierzające do reorganizacji i utworzenia dodatkowych miejsc w funkcjonującej Wielofunkcyjnej Placówce Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie. W powyższej sprawie, za zgodą Zarządu Powiatu Koneckiego, Dyrektor Wielofunkcyjnej Placówki Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie wystosowywał pismo do Rzecznika Praw Dziecka o wyrażenie zgody na utworzenie nowej placówki opiekuńczo – wychowawczej z 9 miejscami.

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2024 - 2026

W odpowiedzi skierowanej na ww. pismo Rzecznik Praw Dziecka nie zajął jednoznacznego stanowiska w powyższej sprawie.

3.4. Podwyższanie poziomu kompetencji kadry systemu pieczy zastępczej

Kadra PCPR w Końskich w latach 2021-2023 podnosiła swoje kompetencje poprzez udział w szkoleniach oraz superwizjach. PCPR w Końskich również organizował szkolenia dla kadry pomocy społecznej z terenu powiatu koneckiego.

Tabela nr 7. Wykaz szkoleń organizowanych przez PCPR w Końskich w latach: 2021-2023.

Lp.	Tytuł szkolenia	Instytucje/osoby prowadzące szkolenie	Terminy szkolenia	Liczba uczestników
1.	Szkolenie z zakresu ochrony danych osobowych	Ryszard Ptasiński – Inspektor ochrony Danych Osobowych w PCPR w Końskich	23.09.2021 r.	Pracownicy PCPR w Końskich (18 osób)
2.	Szkolenie z zakresu superwizji	Akademia Nauki VIANAVIGO Andrzej Hejduk	27.10.2021r. i 10. 11.2021r.	Pracownicy PCPR w Końskich (9 osób)
3.	Superwizja	Akademia Nauki VIANAVIGO Andrzej Hejduk	09.02.2022 r.	Pracownicy PCPR w Końskich (9 osób)
4.	Szkolenie „Doskonalenie umiejętności przywódczych i budowy autorytetu nieformalnego”	Akademia Nauki VIANAVIGO Andrzej Hejduk	18.02.2022 r.	Kadra pomocy społecznej (9 osób- PCPR, PŚDS, M-GOPS Stąporków, DPS Końskie)
5.	Szkolenie pn. „Dialog motywujący w pracy z klientem trudnym, uzależnionym, stosującym przemoc”	Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych Rafał Gorczowski - Warszawa	29.09.2022 r.	Kadra pomocy społecznej (11 osób – PCPR, MGOSP Stąporków, Końskie, Radoszyce, GOPS Słupia, Gowarczów, DPS Końskie, DPS Ruda Pilczycka, WPPDiR w Stąporkowie)
6.	Superwizja	Grażyna Pisarczyk - superwizor	04.11.2022 r.	Pracownicy PCPR w Końskich (7 osób)
7.	Szkolenie pn. „Podnoszenie kompetencji specjalistów w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w kontekście nowelizacji ustawy	Agnieszka Olszewska-Dąbrowska - prawnik	18.10.2023 r.	kadra instytucji działających w obszarze pomocy społecznej (15 osób – PCPR, PŚDS, ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu koneckiego)

**PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA
2024 - 2026**

	o przeciwdziałaniu przemocy domowej”			
8.	Szkolenie pn. „Nowelizacja ustawy o pomocy społecznej”	Agnieszka Olszewska-Dąbrowska - prawnik	19.10.2023 r.	kadra instytucji działających w obszarze pomocy społecznej (19 osób – PCPR, DPS-y, PŚDS, OPS-y)
9.	Szkolenie „Trening asertywności – wzmacnienie roli wzajemnego szacunku między pracownikami”	Katarzyna Wróbel – firma CCKonsulting	20.12.2023 r.	Pracownicy PCPR w Końskich (9 osób)
10.	Superwizja	Agnieszka Machnowska - psycholog, superwizor	21.12.2023 r.	Pracownicy PCPR w Końskich (5 osób)

IV. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA

4.1. Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej

Cele szczegółowe	Podjęmowane działania	Realizatorzy/Partne rzy	Wskaźniki	Termin realizacji	Wartość docelowa wskaźnika w poszczególnych latach
Promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej	Prowadzenie kampanii/akcji informacyjnej na temat rodzicielstwa zastępczego celem pozyskania kandydatów.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich/ops-y	Liczba przeprowadzonych kampanii/akcji	2024-2026	2024 – 1 2025 – 1 2026 – 1
	Kwalifikowanie oraz szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze.		Liczba szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze		2024 – 1 2025 – 1 2026 – 1
			Liczba nowo utworzonych rodzin niezawodowych i zawodowych		2024 – 5 2025 – 3 2026 – 3
Rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej	Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych mających na celu wzmacnianie ich funkcji opiekuńczo – wychowawczych.	PCPR	Liczba szkoleń	2024-2026	2024 – 1 2025 – 1 2026 – 1
	Organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych dających możliwość wymiany poglądów, doświadczeń.	PCPR	Liczba grup wsparcia		2024 – 12 2025 – 12 2026 – 12
	Umożliwienie dostępu rodzinom zastępczym do specjalistycznego poradnictwa; prawnego, psychologicznego, pedagogicznego.	PCPR/Starostwo powiatowe	Liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa.		2024 – 15 2025 – 15 2026 – 15

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2024 - 2026

	Wspieranie rodzin zastępczych poprzez pomoc wolontariuszy oraz zapewnienie rodzinom zastępczym pomocy rodzin pomocowych, rodzin do pomocy przy opiece nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.	PCPR/ Centrum wolontariatu/NGO	Liczba rodzin objętych pomocą wolontariuszy, rodzin pomocowych, rodzin do pomocy	2024-2026	2024 – 1 2025 – 1 2026 – 1
	Zapewnienie rodzinom zastępczym pomocy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.	PCPR	Liczba rodzin objętych wsparciem koordynatora w danym roku	2024-2026	2024 – 73 2025 – 73 2026 – 72
	Wpłata świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych, w tym wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych.	PCPR	Liczba wypłaconych świadczeń w danym roku	2024-2026	2024 – 1094 2025 – 1100 2026 – 1100
	Podjęcie działań zmierzających do skrócenia okresu pobytu dzieci w pieczy zastępczej.	PCPR/OPSy	Liczba dzieci przysposobionych	2024-2026	2024 – 1 2025 – 1 2026 – 1
			Liczba dzieci zgłoszonych do ośrodka adopcyjnego		2024 – 4 2025 – 5 2026 – 4
Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej			Liczba dzieci, które powróciły do rodziny naturalnej		2024 – 3 2025 – 2 2026 – 2
	Pomoc w tworzeniu programów usamodzielnienia, monitorowanie ich realizacji i aktualizacja.	PCPR	Liczba sporządzonych IPU	2024-2026	2024 – 6 2025 – 4 2026 – 6
			Liczba wychowanków, którzy po uzyskaniu pełnoletności zostali w pieczy zastępczej		2024 – 4 2025 – 3 2026 – 4
			Liczba wychowanków, którzy po osiągnięciu pełnoletności opuścili pieczę zastępczą		2024 – 2 2025 – 1 2026 – 2

PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2024 - 2026

	Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa: prawnego, pedagogicznego, psychologicznego oraz prowadzenie pracy socjalnej.	PCPR/Starostwo powiatowe	Liczba udzielonych porad	2024-2026	2024 – 30 2025 – 40 2026 – 40
	Prowadzenie mieszkania treningowego.	PCPR/Starostwo powiatowe	Liczba osób zamieszkających w mieszkaniu	2024-2026	2024 – 1 2025 – 2 2026 – 2
	Wsparcie finansowe pełnoletnich wychowanków.	PCPR	Liczba wypłaconych świadczeń	2024-2026	2024 – 395 2025 – 390 2026 – 400
Współpraca z rodziną naturalną celem powrotu dziecka do środowiska rodzinnego	Współpraca koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z asystentem rodziny biologicznej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Nawiązywanie i podtrzymywanie kontaktów między dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej i ich rodzicami naturalnymi (pomoc w organizowaniu spotkań rodziców z dziećmi).	PCPR/OPSy	Liczba sporządzonych planów pomocy dziecku w danym roku	2024-2026	2024 – 20 2025 – 15 2026 – 15
		PCPR	Liczba spotkań	2024-2026	2024 – 10 2025 – 8 2026 – 8
Współpraca z sądami o ich organami pomocniczymi	Informowanie właściwy sąd o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej. Współpraca w zakresie uregulowania sytuacji prawnej dziecka.	PCPR/Sądy Rejonowe/Kuratorzy zawodowi i społeczni	Liczba informacji o całokształcie sytuacji dziecka, co najmniej raz na 6 miesięcy	2024-2026	2024 – 117 2025 – 119 2026 – 119
Podnoszenie jakości świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej	Podnoszenie kwalifikacji pracowników zajmujących się pieczą zastępczą (szkolenia, seminaria, konferencje, superwizja).	PCPR/organizacje szkoleniowe/NGO	Liczba szkoleń	2024-2026	2024 – 3 2025 – 4 2026 – 4
			Liczba superwizji pracowników		2024 – 1 2025 – 1 2026 – 1

PROGRAM ROZWOJU PIECZY W POWIECIE KONECKIM NA LATA 2024 - 2026

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza obowiązek planowania oraz limitowania ilości rodzin zastępczych, funkcjonujących w powiecie. Efektywność pozyskiwania nowych kandydatów jest zbyt niska w stosunku do istniejących potrzeb – pomimo organizowania różnych form promocji rodzicielstwa zastępczego. W ośrodku pojawiają się potencjalni kandydaci na opiekunów zastępczych, jednak część z nich jest eliminowana już na etapie procesu rekrutacji (brak odpowiedniej motywacji, predyspozycji, nieadekwatne oczekiwania, brak należytych warunków mieszkaniowych). Na ogół zgłaszające się osoby nie są gotowe do zaopiekowania się dzieckiem przejawiającym duże problemy wychowawcze, nastolatkami czy też dziećmi z niepełnosprawnością.

W latach 2021-2022 liczba rodzin zastępczych zawodowych pozostawała na stałym poziomie (2 rodziny). W roku 2023 (do lutego) na terenie Powiatu Koneckiego funkcjonowała tylko jedna taka rodzina. Ustalenia limitu rodzin zastępczych zawodowych dokonano w oparciu o art. 180 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Przy ustaleniu limitu znaczenie miały rozeznane potrzeby i dotychczasowe doświadczenia w odniesieniu do liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

4.2. Limity rodzinnych form pieczy zastępczej na lata 2024-2026

LIMITY RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ			
Lata	2024	2025	2026
Liczba rodzin zastępczych zawodowych	2	2	3

4.3. Zakładane źródła finansowania Programu

Zadanie realizowane w ramach programu finansowane będą w szczególności z:

- budżetu powiatu koneckiego,
- budżetu państwa na zadania zlecone przez administrację rządową,
- budżetów samorządów gminnych (art. 191 ust. 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej),
- budżetów powiatowych (art. 191 ust. 4 i ust. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej),
- środków pozyskanych z zewnątrz w ramach projektów i konkursów.

4.4. Działania i sposób realizacji Programu

Działania planowane w ramach Powiatowego Programu Rozwoju Pielczy Zastępczej realizowane będą na terenie Powiatu Koneckiego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich. Program realizowany będzie w **latach 2024 – 2026**.

4.5. Monitoring programu

Monitoring programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych działań zebranych w formie sprawozdań, o których mowa w art. 182 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pielczy zastępczej.

W myśl ustawy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich składa Zarządowi Powiatu coroczne sprawozdanie z działalności jednostki oraz przedstawia zestawienie potrzeb w zakresie systemu pielczy zastępczej. Na tej podstawie uchwalany jest Powiatowy Program Pielczy Zastępczej. Dodatkowym narzędziem monitoringu będzie stała obserwacja i nadzorowanie realizacji działań w szczególności dotyczących zabezpieczenia środków finansowych w przypadkach losowych jak umieszczenie w pielczy z rodzin wielodzietnych, umieszczenia interwencyjne.

V. ZAKOŃCZENIE

Powiatowy Program Rozwoju Pielczy Zastępczej jest przewidziany do realizacji na lata 2024–2026 zawiera najistotniejsze cele i kierunki działań podejmowanych przez Powiat Konecki. Dokument pozwala zaplanować działania w zakresie działań umożliwiających przede wszystkim rozwój rodzinnych form opieki zastępczej. Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się problemów, potrzeb i możliwości finansowych Powiatu. Zadania i działania zawarte w niniejszym dokumencie mogą być korygowane w przypadku wystąpienia takiej konieczności.